

Frønytt 6-2019

10.05.2019

INNHOOLD:

- Ugrassprøyting i frøenga
- Vekstregulering
- Yara N-tester i timotei
- Mekanisk ugrasbekjemping i rødkløver
- Insektbekjempelse i 2. års rødkløverfrøeng
- Hvittaksmidd

Over helga ventes temperaturen å stige betraktelig, og da er det viktig å komme i gang med ugrassprøyting eller vekstregulering, alt ettersom hvor langt man er kommet.

Ugrassprøyting i frøenga

Siste uka har det vært svært kjølig i hele området. Engene står stille i vekst. Mange fikk kanskje ugrassprøytet før kuldeperioden satt inn for alvor, de har da god tid til vekstregulering i neste uke, når temperaturen begynner å stige igjen. De som ennå ikke har behandlet mot ugras bør gjøre det så fort temperaturen er tilstrekkelig. Husk at det bør gå ca 10-14 dager, helst mer, mellom ugrassprøyting og vekstregulering, dette er spesielt viktig med belastende midler, som Hussar og Moddus.

For valg av midler mm, se forrige ukes Frønytt.

Vekstregulering

For mange er det nå snart på tide å vekstregulere enga. Ettersom temperaturen er ventet å øke til neste uke vil det passe bra med utviklingstrinn for mange arter. Engkvein kan være sent utviklet, der har man ingen hast ennå. I de fleste artene vi dyrker til frø er vekstregulering en viktig faktor for stor og stabil avling. CCC (Cycocel 750/CCC Nufarm 750/ Stabilan 750), Moddus M, Moddus Start og Trimaxx er de midlene vi har til rådighet.

CCC 750 er godkjent i alle arter hvor CCC-midler er aktuelle, dvs. timotei, rødsvingel, engrapp, bladfaks, engkvein og hundegras. Husk klebemiddel når du bruker CCC. Trimaxx er kun godkjent i timoteifrøeng. Moddus M og Moddus Start kan brukes i alle grasarter hvor vekstregulering er aktuelt. Moddus Start kan brukes i dose opp til 80 ml/daa i alle grasartene. I rødkløver er kun Moddus M godkjent.

Unngå vekstregulering i ei stressa eng (enten det er på grunn av tørke, kulde eller bruk av ugrasmidler).

Der det er benyttet Hussar OD tidligere må enga ha kommet i god vekst igjen før det benyttes vekstregulering, det må gå minst 10-14 dager mellom disse behandlingene.

Timotei – Optimalt tidspunkt er ved begynnende strekning (1 leddknote), + ved skyting ved ekstra behov. Frøenga bør holdes på beina fram til høsting, særlig viktig er det dersom det planlegges med skårlegging. CCC har noe svakere effekt enn Moddus M, men gir mindre risiko for skade, spesielt der det tidligere er benyttet Hussar OD. Ved stort legdepress har Moddus M gitt de beste resultatene og har vært foretrukket særlig i Trøndelag. Trimaxx og Moddus Start har formulering som gir et bedre opptak i plantene og i forsøk ser det ut til at Trimaxx kan gi litt for kraftig effekt når den benyttes ved begynnende strekning og bør derfor først og fremst benyttes ved en sein behandling, ved skyting. Ved tidlig behandling bør det derfor først og fremst benyttes CCC (250-275 ml/daa) eller Moddus M/Moddus Start (60 ml/daa). Skal det brukes Trimaxx ved strekning bør dosen ikke være over 50 ml/daa. I meget frodige enger vil det være aktuelt å tilleggsregulere med Trimaxx, Moddus M eller Moddus Start med dose på 30-40 ml/daa like ved skyting.

Engsvingel- Riktig tidspunkt er ved begynnende strekning, 1 leddknote. Engsvingel tråforkortes nesten alltid, unntatt på tørkeutsatt jord. Moddus M og Moddus Start er eneste aktuelle midler, dose 30-90 ml/daa Moddus M eller 30-80 Moddus Start. Forsøk de siste årene har vist at større doser også kan være aktuelt og tåles godt i denne arten.

Raigras –Behandling rundt flaggbladstadiet med 60 ml Moddus M eller Moddus Start/daa. Ved stort legdepress økes dosen til maksdose for midlet.

Engrapp –Riktig tidspunkt er ved begynnende strekning, 1-2 leddknuter følbare. CCC og Moddus er likeverdige, bruk 133 ml CCC/daa eller 30 ml Moddus/daa, Moddusmidlene kan også brukes litt seinere enn CCC.

Rødsvingel – Leik skal ha to veksreguleringer, 260 ml CCC ved 1. leddknote + 30-60 ml Moddus M ved skyting. I Frigg, Linda og Lystig holder det normalt med en vekstregulering. Da velges enten 260 ml CCC ved første leddknote eller 30-90 ml Moddus M. Hva man velger har trolig ikke stor betydning, men vi har liten kunnskap om commutata-sortene Linda og Lystig.

Bladfaks – Ved begynnende strekning: CCC 250-275 ml/daa + eventuelt 30-40 ml Moddus ved begynnende skyting ved stort legdepress. Moddus skal ikke brukes tidlig.

Engkvein – Behandling ved begynnende strekning med 30 ml Moddus/daa eller 133 ml CCC i Leikvin. I Nor og antakelig også i Leirin opptil 275 ml CCC eller 60 ml Moddus/daa ved begynnende strekning, men mer optimalt med 150 ml CCC ved strekning + 30-50 ml Moddus/daa like før skyting.

Hundegras – Behandling ved begynnende strekning med 250-275 ml CCC /daa, ofte behov for tilleggsregulering med 30 ml Moddus ved skyting.

Sauesvingel og strandrør – ingen vekstregulering.

Rødkløver – Bruk 100 ml Moddus M/daa. I Lea bør det behandles ved begynnende strekning, ofte i slutten av mai. I Yngve har beste tidspunkt for vekstregulering vært noe seinere, ved tidlig knoppdanning. For Lars og Gandalf har en ikke forsøksresultater som kan si når optimalt tidspunkt for vekstregulering er, men det er antatt at disse sortene ligner mest på Lea og derfor bør behandles tidlig, ved strekning.

Yara N-tester i timotei

Det begynner nå å bli tid for måling av N-behov i timotei med Yara N-tester. Dette gjelder sortene Grindstad og Lida. Riktig tid for måling er når varmesum fra vekststart er 250 d° +/- 30. ved BBCH 31-32, og plantene bør være tørre ved måling. Det er riktig tid de fleste steder nå, se tabell. Ta kontakt med din rådgiver for å få utført en måling dersom du ikke har N-tester selv. Bruk Yara N-app eller tilsendt tabell fra Yara for valg av nitrogenmengde.

	Vekststart	Varmesum pr 09.05
Landvik	07.apr	261
Bø	10.apr	236
Ramnes	08.apr	266
Hokksund	18.apr	221
Ilseeng	20.apr	174
Ås	08.apr	254

Mekanisk ugrasbekjemping rødkløver

I økologisk rødkløver kan en pussing av rødkløverfrøeng redusere ugrasmengden. Forsøk som er gjort i Norge med pussing av rødkløver har ofte ført til lavere avling. Tidspunkt for pussingen er avgjørende, pusses det for seint går det utover avlingen, men ugraset må også ha kommet så langt i utvikling at pussing har effekt på ugraset. Når kløverstenglene begynner å strekke seg vil en pussing lett føre til forsinket blomstring og redusert avling.

- Tidspunkt for pussing er trolig rundt 10-20. mai i år. Unngå å kutte stengler som strekker seg, kun bladverk i kløveren skal kuttes (i tillegg til ugraset). Ved mye innslag av timotei har vi sett at pussing etter skyting av timotei er en mulighet om timoteien kan toppes uten å pusse ned kløveren.
- Ikke puss dersom det er tørt og ikke utsikt til nedbør.
- Pussing vil også fungere som en vekstregulering ved at det gir mindre plantemasse og brukes derfor i Sverige også i konvensjonell rødkløverfrøavl.

Insektbekjempelse i 2. års rødkløvereng

I år er det en del 2. års rødkløverenger som skal produsere frø ett år til. I disse engene er det svært viktig å bekjempe insekter, som kløversnutebille og kløvergnager. Snutebilla flyr inn i enga etter hvert som temperaturen kryper oppover, og vi kan se små gnag på bladene. Det vil ofte sammenfalle med knoppstadiet. Det er da tid for bekjempelse, men ikke før. Bruk 40 ml Biscaya.

Hvitaksmidd

I artene engkvein, rødsvingel, sauesvingel, engrapp, engsvingel og raigras er det 2. års og eldre enger årvisse problemer med hvitaksmidd. Tidspunkt for bekjempelse er tradisjonelt når løvetannen blomstrer i fórenger. Det er som regel 15.-20. mai, men i år er våren tidlig ute. I mange tilfeller passer det å blande insektmiddel med vekstreguleringen. Det benyttes 30 ml Fastac, 20 ml Decis Mega eller 15 ml Karate. Husk at disse midlene har 30 meter avstandskrav til vann.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissing	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Nils Kristian Aker	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	452 44 182
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860